

□ Øvelse 42 – *Peer review af artefakter fra arbejdet med udviklingsprocessen*

□ Information

Formålet med denne øvelse er at repetere og kvalitetssikre de emner, I tidligere har arbejdet med i forbindelse med udviklingsprocessen:

- brugstilfælde
- misbrugstilfælde
- risikovurdering
- trusselsmodellering

I skal foretage et **peer review** af en anden gruppes artefakter.

Hver gruppe bytter artefakter med en anden gruppe, som bliver fastlagt på dagen. Artefakterne omfatter de udarbejdede brugstilfælde, misbrugstilfælde, risikoskalaer, risikovurderinger og trusselsmodeller.

I skal gennemgå artefakterne og udarbejde feedback til den gruppe, der har lavet dem.

Formålet er ikke at undersøge, om den anden gruppe har lavet præcis det samme som jer. I skal i stedet vurdere:

- om artefakterne er forståelige
- om de arbejder på et passende abstraktionsniveau
- om gruppens valg og vurderinger er begrundede
- om der er en tydelig sammenhæng mellem de forskellige artefakter

Peer reviewet fungerer samtidig som en **videndelingsaktivitet**, hvor I får mulighed for at se, hvordan andre grupper har arbejdet med den samme metode.

□ Organisering af peer review

Grupperne til peer review bliver sammensat på dagen ud fra, hvilke grupper der er til stede.

Hver gruppe bliver parret med en anden gruppe, så begge grupper både giver og modtager feedback.

Eksempel på forløbet for et review-par:

Tidsrum	Aktivitet
13:15 – 13:30	Gruppe X giver feedback til Gruppe Y
13:30 – 13:45	Gruppe Y giver feedback til Gruppe X

Hvis fremmødet gør det nødvendigt, tilpasses fordelingen yderligere på dagen.

□ Formålet er, at hver gruppe både **giver feedback til en anden gruppe og modtager feedback på egne artefakter**.

□ Hver gruppe giver og modtager feedback i hver sin blok, så der er tid til at fokusere på begge dele.

□ Feedbacken skal være **konstruktiv, konkret og fagligt begrundet** med udgangspunkt i den metode samt de modeller, principper og standarder, vi har arbejdet med i undervisningen.

Feedbacken skal både beskrive **noget, der fungerer godt**, og **noget konkret, der eventuelt kan forbedres**.

□ Feedbackkriterier

Kriterierne nedenfor er tænkt som støtte til jeres peer review.

I behøver ikke være enige i alle de valg, den anden gruppe har foretaget. Det vigtige er, om gruppens valg er forståelige, konsistente og fagligt begrundede.

I er også velkomne til at identificere andre relevante forhold.

□ Brugstilfælde

Vurder blandt andet:

- Om det forretningsmæssige formål fremstår tydeligt.
- Om sproget er neutralt og forståeligt for forretningen.
- Om abstraktionsniveauet er passende.
- Om nødvendige data og centrale begreber er beskrevet på et passende abstraktionsniveau.

- Om brugstilfældet kan bestå **chef-testen**. Spørg Martin, hvis I er i tvivl om denne.
 - Om det er tydeligt, hvilket systemmål brugstilfældet beskriver.
 - Om brugstilfældet generelt er let at læse og forstå.
-

▮ Misbrugstilfælde

Vurder blandt andet:

- Om misbrugstilfældet beskriver, **hvad der kan skade forretningen**.
 - Om det er tydeligt, hvilket systemmål, hvilken forretningsproces eller hvilket aktiv der kompromitteres.
 - Om misbrugstilfældet beskriver **hvad der kan gå galt – og ikke hvordan det teknisk realiseres**.
 - Om sproget er neutralt og forståeligt for forretningen.
 - Om abstraktionsniveauet er passende.
 - Om misbrugstilfældet generelt er let at læse og forstå.
-

▮ Risikovurderinger og skalaer

Vurder blandt andet:

- Om antallet af trin i skalaerne giver mening.
 - Om betydningen af hvert trin er tydeligt forklaret.
 - Om skalaerne anvendes konsistent.
-

▮ Trusselsmodellering

Vurder blandt andet:

- Om trusselsmodellen tager udgangspunkt i et prioriteret misbrugstilfælde.
- Om arkitekturskitsens abstraktionsniveau er passende.
- Om de systemdele, der er **relevante for det valgte misbrugstilfælde**, fremgår af skitsen.
- Om relevante dataflows fremgår.
- Om relevante tillidsgrænser er identificeret.
- Om STRIDE er anvendt som støtte til at identificere tekniske trusler.
- Om de identificerede trusler er knyttet til relevante komponenter eller dataflows.

- Om det er forståeligt, hvordan de identificerede trusler kan bidrage til, at misbrugstilfældet realiseres.
- Om der skelnes mellem **tekniske trusler og konkrete sårbarheder**.
- Om væsentlige antagelser, usikkerheder eller manglende viden er synlige.
- Om diagrammet generelt er let at læse og forstå.

□ Sammenhæng mellem artefakterne

Se til sidst på artefakterne som en samlet kæde.

Undersøg, om I kan følge bevægelsen:

```
[Systemmål / brugstilfælde]
    ↓
[Sikkerhedsmål / misbrugstilfælde]
    ↓
[Risikovurdering og prioritering]
    ↓
[Trusselsmodellering]
    ↓
[Tekniske trusler]
```

Overvej blandt andet:

- Kan I se, hvilket systemmål et misbrugstilfælde udspringer af?
- Kan I se, hvordan misbrugstilfældet er blevet risikovurderet?
- Er det tydeligt, hvorfor bestemte misbrugstilfælde er prioriteret?
- Tager trusselsmodelleringen udgangspunkt i en af de prioriterede risici?
- Er der en tydelig bevægelse fra det forretningsmæssige niveau til det tekniske niveau?
- Holdes abstraktionsniveauerne adskilt på en forståelig måde?

Hvis denne sammenhæng ikke er tydelig for jer som læsere, er det værdifuld feedback til gruppen.

□ Formål med peer review

Peer reviewet handler ikke kun om at finde fejl.

Når andre skal læse og forstå jeres artefakter, bliver det synligt, om jeres tanker, antagelser og vurderinger faktisk er blevet kommunikeret tydeligt.

Peer review kan derfor:

- skabe vidensdeling mellem grupperne
- synliggøre forskellige måder at løse den samme opgave på
- afdække uklare antagelser
- identificere forskelle i forståelsen af abstraktionsniveauer
- forbedre kvaliteten af artefakterne
- skabe anledning til faglig diskussion

Det er derfor helt acceptabelt, at to grupper er nået frem til forskellige vurderinger.

Det interessante er, om vurderingerne kan **forklares og begrundes**.

□ Instruktioner

1. Find ud af, hvilken gruppe I er blevet parret med.
 2. Udveksl følgende artefakter med den tildelte gruppe:
 3. brugstilfælde
 4. misbrugstilfælde
 5. risikoskalaer
 6. risikovurdering
 7. trusselsmodel
 8. Gennemgå artefakterne grundigt frem til kl. 13:15.
 9. Brug feedbackkriterierne som støtte til gennemgangen.
 10. Notér både:
 11. hvad der fungerer godt
 12. hvad der eventuelt kan forbedres
 13. hvorfor I mener, at det bør forbedres
 14. Undersøg også sammenhængen **på tværs af artefakterne**.
 15. Giv den anden gruppe jeres feedback i det aftalte tidsrum.
 16. Når I modtager feedback, så brug tiden på at forstå den anden gruppes perspektiv. I behøver ikke nødvendigvis være enige i al feedback.
-

□ Links

Brug gerne de tidligere undervisningsmaterialer og øvelser som reference under jeres peer review.

▮ **Et godt peer review fortæller ikke kun, hvad der kan ændres, men hjælper også modtageren med at forstå hvorfor.**

Last update: 2026-09-25 11:22:22